

((منبع آموزشی راهنمایان))

شماره ۲

شناخت انواع مواد اعتیاد آور

جمعیت مسافران رهایی

تهیه و تنظیم: کارگروه علمی

باور ما توانستن بود و توانستیم

شناخت انواع مواد مخدر و اثرات آن

مواد مخدر به آن دسته از ترکیبات شیمیایی گفته می‌شود که مصرف آنها باعث وابستگی جسمی، روانی و اختلال در سطح هوشیاری و عملکرد مغز شود.

اعتیاد بحرانی است که این روزها برای بسیاری از ما عادی شده و شاید به خاطر گسترش روزافزون آن و یا به خاطر ناامیدی ما از نگاه درست و مؤثر با این بحران کمتر به آن توجه شده

اما واقعیت این است که اعتیاد همچون حیوانی درنده هر روز بسیاری از هموعان ما را به کام خود می‌برد.

آمار اعتیاد و انواع مختلف مواد مخدر، به سرعت رو به گسترش است و بسیاری از این مواد جدید، آثار سوء جسمی و روانی غیر قابل بازگشتی دارند. در حال حاضر بیش از ۸۰۰ نوع مواد اعتیادآور شناخته شده که قطعا در آینده با تقاضای بیشتر و اقدامات شبکه مافیای مواد در جهان عزم جدی را طلب میکند که با شناخت و ارتقای سطح آگاهی جامعه به نظر بهترین راهکار به شمار میرود

امروزه مصرف مواد مخدر تبدیل به یکی از مشکلات و در واقع معضلات در کشورهای دنیا شده و بد نیست که معروف‌ترین مواد مخدر مصرفی و اثراتی که بر انسان‌ها دارند را بشناسیم تا درک بهتری از این معضل داشته باشیم.

برای دریافت مشاوره در زمینه تشخیص، درمان و ترک اعتیاد به انواع مخدر می‌توانید با مشاوران جمعیت مسافران رهایی از طریق تلفن تهران با شماره ۰۹۱۹۰۴۸۰۴۵۰ تماس بگیرید.

مواد مخدر می‌توانند احساس سرخوشی، آرامش و حالت خواب آلودگی را در فرد ایجاد کنند. با مصرف مواد مخدر احساس‌های اضطراب، خصومت و پرخاشگری در فرد ایجاد می‌شود، علاوه بر این میزان حساسیت فرد در برابر رنج روانی کاهش می‌یابد و این می‌تواند انگیزش مهمی برای اعتیاد به مصرف آن باشد. بدن انسان خیلی سریع در برابر مواد مخدر مقاوم می‌شود یعنی برای آنکه فرد بتواند مجدداً حالت نشگگی را تجربه کند، باید میزان بیشتری از ماده مخدر را مصرف نمایند تا بتواند به نشگگی و حال خوب برسد. اعتیاد به مواد مخدر دارای پیامدهای جسمانی و روحی فراوانی دارد.

ترک و درمان اعتیاد به مواد مخدر همراه با درد جسمانی فراوانی است. برای ترک اعتیاد از مواد مخدر می‌توانید با ما تماس بگیرید یا جزوات ما را در مورد ترک اعتیاد به مواد مخدر بخوانید.

شناخت انواع مواد اعتیادآور - و اثرات آنها مواد اعتیادآور؛

از نظر محققین و کارشناسان حوزه بیماری اعتیاد دسته‌بندیهای مختلفی وجود دارد که اکثراً درست است اما ما در این جا از نظر علائم، عوارض اثرات، نشانه‌ها و روش ترک در پنج دسته کلی تقسیم بندی می‌کنیم. این ۵ دسته عبارتند از؛

❖ مخدرها:

۱-طبیعی: تریاک، شیر، مورفین و.. ۲-مصنوعی: هروئین و ..

❖ محرک‌ها: کوکائین، شیشه و ...

❖ توهم زا:

ال اس دی-قارچ (کانابیس‌ها) ماریجوانا، گل، حشیش، گراس، بنگ و...

❖ قرص‌ها: ترامادول-ریتالین - متادون و...

❖ الکل و سایر مواد اعتیادآور می‌باشند. (سیگار، چسب، بنزین و...)

شناخت این دسته‌ها به افراد در پیشگیری، تشخیص نشانه‌ها، ترک اعتیاد و روش‌های درمان کمک می‌کند. در این جا به معرفی بعضی از مواد اعتیادآور، اثرات و عوارض مصرف آنها می‌پردازیم.

❖ مخدرها:

۱-طبیعی: تریاک، شیر، مورفین و.. ۲-مصنوعی: هروئین و ..

تریاک (OPIUM)

از انواع دیگر مواد مخدر می توان به تریاک اشاره کرد، تریاک خصوصیات شیه هروئین دارد. تریاک از گیاهی به نام کوکنار یا خشخاش گرفته می شود. با مصرف تریاک ابتدا نوعی خوشحالی زودگذر به شخص دست می دهد . پس از آن مرحله منفی آغاز می شود که فرد را به مصرف مجدد تریاک وا می دارد. حرکات ارادی معتاد پس از مرحله اول کند شده و شخص نسبت به امور بی تفاوت می شود. مصرف تریاک می تواند باعث مسمومیت حاد و مزمن شود.

اما آنچه قابل توجه است این است که براساس تحقیقات سرعت مسمومیت در انواع مواد متفاوت است. سرعت مسمومیت آن به شرح زیر است:

خوردن: بین ۲۰ تا ۳۰ دقیقه تزریق کردن در رگ: بین ۱۵ تا ۳۰ ثانیه تزریق کردن در ماهیچه: بین ۳ تا ۵ دقیقه
استنشاق: بین ۵ تا ۸ ثانیه

تریاک چیست؟

تریاک در مقایسه با مواد مخدر دیگر، خام ترین و کم تاثیرترین به شمار می آید. تریاک مایعی است شیر مانند که از گیاه کال خشخاش بدست می آید. زمانی که این مایع در معرض هوا قرار می گیرد سخت شده و به ماده قهوه ای سوخته و یا سیاه رنگی تبدیل می شود. شکل سخت شده آن معمولاً "تدخین" می شود اما به طور خوراکی هم می توان از آن استفاده کرد. تریاک به طور معمول در کشور برمه و افغانستان کشت می شود.

این ماده یا تدخین شده و یا به صورت خوراکی یا تزریقی مورد استفاده قرار می گیرد.

تاریخچه کشت و مصرف تریاک در غرب:

شواهد نشان می دهد که از ۱۰۰ سال پیش از میلاد مسیح یعنی حدوداً ۲۱۰۰ سال پیش تریاک به عنوان دارویی محبوب به شکل شربت و یا حب مصرف خوراکی داشته است. اعتیاد به تریاک از اواسط قرن ۱۷ میلادی به بعد که به وسیله چینی ها به شکل تدخینی آن معرفی شد، به عنوان معضل اجتماعی مطرح شد. در قرن ۱۸ میلادی اعتیاد به تریاک به حدی بالا گرفت که چینی ها برای جلوگیری از کشت و خرید و فروش آن به کشورهای غربی اقداماتی صورت دادند. همزمان تریاک راه خود را به کشورهای اروپایی و شمال امریکا باز کرد تا جائیکه مصرف دارویی آن جای خود را به اعتیاد داد.

پس از خاک برداری و حفاری باستان شناسان بر روی باقیمانده های دوران نوسنگی در کشور سوئیس (به قدمت ۳۲۰۰ سال پیش از میلاد مسیح) نشان داد که گیاه خشخاش در آن زمان کشت می شده. دانشمندان بر این باورند که

این گیاه مصرف خوراکی داشته و به عنوان مواد غذایی (حاوی ۴۵ درصد روغن) مورد استفاده قرار می گرفته اما بدون شک مردمان آن دوره از قدرت مخدری این گیاه آگاهی داشته‌اند.

مایع شیرگونه که از این گیاه گرفته می شود پس از خشک شدن از قدرت مخدر بالایی برخوردار است که به آن تریاک می گویند. نوشته‌های تئوفراستوس فیلسوف یونانی (۳ قرن پیش از میلاد مسیح) از اولین نوشته‌هایی است که به تریاک اشاره کرده است. لغت لاتین تریاک، «اوپوم» گرفته شده از زبان یونانی به معنای "عصاره گیاه" است و خود تریاک نیز ابتدا به شکل عصاره یا شیر گیاه خشخاش تولید می شود.

پزشکان غرب به خوبی به فوائد و تاثیرات تریاک واقف بودند و تاجرین غربی این ماده را به خاور دور معرفی کردند. پاراسلوس (۱۵۰۰ سال پیش از میلاد مسیح) زیست شناس، فیزیکیان و منجم سوئسی این ماده را مجدداً به اروپائیان معرفی کرد به طوریکه دکتر نهم انگلیسی (سال ۱۶۸۰ میلادی) در این باره می نویسد:

در میان تمامی امکاناتی که خداوند بزرگ برای رهایی درد انسانها خلق کرده هیچکدام به موثری تریاک نیست! تریاک به طور قابل توجه‌ای از مواد مخدر مختلف ترکیب شده که در قرن ۱۹ میلادی دانشمندان موفق به تجزیه این ماده شدند. در سال ۱۸۰۶ فردریک سرتنر، شیمیدان آلمانی، برای نخستین بار موفق به استخراج یک ماده از کل مواد ترکیبی در تریاک شد که آن را مرفین نامید. وی اسم مرفین را بر مبنای اسم خدای خواب یونانیان "مورفوس" انتخاب کرد. دومین ماده استخراجی از تریاک کدئین، توسط روبیکت شیمیدان فرانسوی، در سال ۱۸۳۲ میلادی و در سال ۱۸۴۸ میلادی ماده پاپاورین توسط "مرک" دانشمند آلمانی به دست آمد. این مواد خالص جایگزین استفاده دارویی از تریاک خام شدند و همانند تریاک این مواد به عنوان داروی ضد درد و اسهال مورد استفاده قرار گرفتند.

با اختراع و کشف تزریق زیرجلدی در اواسط قرن ۱۹، مرفین به عنوان مسکن وریدی مورد استفاده قرار گرفت.

تاثیرات تریاک چیست؟

از آنجایی که ساختار تریاک بسیار شبیه به ساختار مواد مخدر طبیعی بدن می باشد در اثر استفاده مولکول‌های مخدر موجود در تریاک گیرنده‌های اعصاب را تسخیر کرده و همان حس آرامش فاقد درد را در بدن تولید می کند. این ماده مخدر ابتدا باعث حس شادمانی و سرخوشی شده اما با استفاده مکرر، بدن برای دسترسی به این حالت به میزان هرچه بیشتر از این مواد نیاز پیدا می کند.

سوء تغذیه، مشکلات تنفسی و افت فشار خون از جمله بیماری‌هایی هستند که با اعتیاد به تریاک در رابطه اند.

تریاک ماده‌ای بسیار اعتیادآور است. در اثر استفاده از این ماده اشتیاق به مصرف چه جسمانی و چه روانی بسیار سریع پیشرفت می‌کند. خماری ناشی از تریاک باعث تهوع، آبریزش چشم، خمیازه، سرمازدگی و یا عرق می‌گردد. حالت خماری بسیار ناراحت کننده و دردناک است. در واقع معتادین بیشتر برای جلوگیری از درد ناشی از خماری به مصرف آن ادامه می‌دهند تا به دست آوردن حس سرخوشی نخستین و یا رسیدن به تعادل جسمی و روانی!